

DIFRAKCIJE
KOMPOZITORSKOG,
MUZIČKO-TEORIJSKOG, PEDAGOŠKOG I
DRUŠTVENO-KULTURNOG STVARANJA
BERISLAVA POPOVIĆA

Urednici

Tijana Popović Mladjenović

Ivana Petković Lozo

Ivana Miladinović Prica

Serbian Musicological

smS
SOCIETY

SADRŽAJ

Prolog	9
--------------	---

DIFRAKCIJE KOMPOZITORSKOG STVARANJA

Mirjana Veselinović-Hofman

Difrakcije...

Skica za muzičku poetiku Berislava Popovića	13
---	----

Neda Nestorović

Kontinuum strujanja bojnih polja:

<i>Difrakcije</i> zvučno-vizuelnog umetničkog identiteta Berislava Popovića	42
---	----

Milica Lazarević

Interferiranje kompozitorskog i muzičko-teorijskog

mišljenja Berislava Popovića	72
------------------------------------	----

Ivana Petković Lozo

À la recherche du temps vécu...

Univerzum muzičkog i likovnog prostor-vremena: *Medium tempus*

i <i>Autoportret</i> Berislava Popovića	100
---	-----

Marija Simonović

Interferencije između stvaralačkih poetika Berislava Popovića

i Gastona Bašlara	122
-------------------------	-----

Ivana Miladinović Prica

Igra označitelja u <i>Igri senke</i> Berislava Popovića	136
---	-----

Miloš Zatkalik

Berislav Popović: Balada o izgubljenom tonalitetu	145
---	-----

DIFRAKCIJE MUZIČKO-TEORIJSKOG STVARANJA

Srđan Hofman

Berislav Popović: <i>Muzička forma ili smisao u muzici</i>	165
--	-----

Zorica Premate

Muzička forma – energetski model u vremenu	170
--	-----

Marko Popović

Kazivanje muzičke forme ili smisla u muzici jezikom moderne fizike	175
--	-----

Nemanja Sovtić

Teze o muzičkom diskursu – fukoovski pogled na
teorijsko-analitičku misao Berislava Popovića 180

Anica Sabo

Koncept fenomena muzički tok u teorijskim napisima Berislava Popovića.
Ishodište tumačenja simetrije u muzici 192

Mirjana Zakić

Aspekti determinisanja „strukturnog težišta” / „morfološke dominante”
u etnomuzikologiji 213

**DIFRAKCIJE DRUŠTVENO-KULTURNOG
I AKADEMSKO-INSTITUCIONALNOG ANGAŽMANA**

Dimitrije Mladenović i Aleksandar Puškaš

Berislav Popović u kulturnom, društvenom i političkom
kontekstu svog vremena 227

Valentina Radoman

Kompozitor Berislav Popović kao predsednik organizacionog odbora
za manifestaciju *Evropska godina muzike 1985.* 239

Ivana Medić

*Konstruktivni motor muzike: Berislav Popović i tribina Muzika danas/Muzička
moderna* Trećeg programa Radio Beograda 260

Dragana Stojanović-Novičić

Pisana reč Berislava Popovića – intelektualno-umetnički credo 272

Sećanja savremenika:

Difrakcije „imperativnog programa: ‘moći’ i ‘morati’”...

Petar Bergamo

Blizu – a tako daleko 302

Marija Koren-Bergamo

Prisjećanja 304

Nikola Rackov

Berislav Popović – vizionar ispred svog vremena 307

Miloje Nikolić

Berislav Berko Popović – gromadna figura profesora i čoveka revolucionara 309

Dubravka Jovičić

Sećanja na profesora Berislava Popovića 312

DIFRAKCIJE PEDAGOŠKOG STVARANJA

Anica Sabo, Ana Stefanović, Ivana Vuksanović i Ivana Ilić

Iz pedagoške prakse Berislava Popovića:
arhivski izvori o nastavi muzičkih oblika i muzičkih stilova na
Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu 315

Anica Sabo i Sonja Marinković

Pedagoški rad Berislava Popovića 347

Sećanja savremenika: Difrakcije „školskog čoveka”

Ana Kotevska

Fragmenti sećanja 355

Ivana Stefanović

Sećanje na profesora Berislava Popovića 358

Snežana Nikolajević

Sećanje jedne učenice 361

DIFRAKCIJE PRE DIFRAKCIJA – RODNI GRAD RANE MLADOSTI I DALEKA SRPSKA (PRED)ISTORIJA RAZMATRANJA MUZIČKE FORME

Milan Milojković

Berislav Popović i muzički život u Zaječaru nakon Drugog svetskog rata 367

Ivana Perković

O sagledavanjima muzičke forme u (digitalizovanoj) srpskoj periodici
„dugog devetnaestog veka” 377

Biografija Berislava Popovića 389

Biografije autora priloga 391

DVD:

SEMPRE E CON TUTTA LA FORZA

Koncert posvećen stvaralaštvu Berislava Popovića 403

BERISLAV POPOVIĆ – ŽIVOTNI KONTRAPUNKT

Dokumentarni film 404

DIFFRACTIONS
OF BERISLAV POPOVIĆ'S
COMPOSITIONAL, MUSIC-THEORETICAL,
PEDAGOGICAL, SOCIAL AND CULTURAL
CREATION

Editors

Tijana Popović Mladjenović

Ivana Petković Lozo

Ivana Miladinović Prica

Serbian Musicological

smS
SOCIETY

CONTENTS

Prologue	7
-----------------------	---

DIFFRACTIONS OF THE COMPOSITIONAL CREATION

Neda Nestorović

Continuum of Flow of Coloured Fields:

<i>Diffractions of Sound-Visual Art Identity of Berislav Popović</i>	11
--	----

Milica Lazarević

Interference of Berislav Popović Compositional

and Music-Theoretical Thinking	42
--------------------------------------	----

Ivana Petković Lozo

À la recherche du temps vécu...

A Universe of Musical and Figurative Space-Time:

<i>Medium Tempus and Autoportret by Berislav Popović</i>	70
--	----

Marija Simonović

Interferences between the Creative Poetics of Berislav Popović

and Gaston Bachelard	92
----------------------------	----

Ivana Miladinović Prica

Signifying Play in <i>A Shadow Play</i> by Berislav Popović	107
---	-----

Miloš Zatkalik

Berislav Popović: A Ballad about Lost Tonality	117
--	-----

DIFFRACTIONS OF THE MUSIC-THEORETICAL CREATION

Marko Popović

A Narration about Musical Form or Meaning in Music through

the Language of Modern Physics	139
--------------------------------------	-----

Nada O'Brien

The Contribution of the Scientific Work of Berislav Popović to

Understanding the Deep Connection between Music and Psyche:

Meta-Analysis of Music and Libidinal Flow	144
---	-----

Miloš Zatkalik

Form or Meaning. Form and Meaning. Form as Meaning:

Reflections on *Music Form or Meaning in Music* by Berislav Popović ..... 152**Federico Eckhardt**

Music Form as Resistance: Some Reflexions about

the Precompositional Budgets 169

Tijana Popović Mladjenović & Ivana Petković Lozo Frédéric Chopin's *Preludes* op. 28 as a Cycle.

Berislav Popović's Deliberations on the Phenomenon of Directionality

of Complex Music-Formal Entities 174

DIFFRACTIONS
OF THE SOCIO-CULTURAL AND
ACADEMIC-INSTITUTIONAL ENGAGEMENT

Dimitrije Mladjenović & Aleksandar Puškaš

Berislav Popović in the Cultural, Social, and Political Context of His Time 201

Valentina Radoman Composer Berislav Popović as Chairman of the Yugoslav Organizing Committee
for the *European Year of Music 1985* Festival ..... 215**Ivana Medić***Constructive Engine of Music*: Berislav Popović and the Series*Music Today / Musical Modernism* of the Third Program of Radio Belgrade .... 237**Berislav Popović's Biography** ..... 249**Biographies of Contributors** ..... 251**DVD:*****SEMPRE E CON TUTTA LA FORZA*****Concert Dedicated to the Opus of Berislav Popović** ..... 261***BERISLAV POPOVIĆ – A LIVED COUNTERPOINT*****A Documentary Film** 262